



agència catalana
del consum



Generalitat
de Catalunya

JORNADA TÈCNICA DEL COL·LEGI D'ENGINYERS

SISTEMA DE VIGILÀNCIA EN DUANES I EN EL MERCAT DE
PRODUCTES-EQUIPS COMERCIALIZATS A LA UE

LA VIGILÀNCIA DEL MERCAT A CATALUNYA

Sebastià Vallès Batlle

Cap del Servei d'Inspecció i Control de Mercat
Agència Catalana del Consum

Barcelona, 13 de juliol de 2012

L' AGÈNCIA CATALANA DEL CONSUM: COMPETÈNCIA



■ ORGANISME ADMINISTRATIU

- Organisme autònom administratiu adscrit al Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

■ OBJECTIUS



- Definir, planificar, impulsar i executar les polítiques de la Generalitat en matèria de defensa i protecció dels consumidors i els usuaris

L' AGÈNCIA CATALANA DEL CONSUM: MARC LEGAL



- **LLEI 9/2004**, de 24 de desembre, de creació de l'Agència Catalana del Consum
- **DECRET 242/2005**, de 8 de novembre, de desplegament de l'estructura de l'Agència Catalana del Consum
- **LLEI 22/2010**, del 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya

L'AGÈNCIA CATALANA DEL CONSUM: FUNCIONS DE DISCIPLINA DE MERCAT



- Vetllar perquè els productes i els serveis posats a disposició dels consumidors i els usuaris incorporin la **informació** i **assoleixin els nivells de seguretat legalment exigibles**, i establir **campanyes de prevenció** dirigides a evitar el **frau**, la **informació que indueixi a error o sigui incompleta**, la **publicitat enganyosa** i la utilització de **clàusules abusives** en els contractes.
- Exercir les competències d'**inspecció** i **sanció** en l'àmbit del consum.
- Autoritat responsable d'exercir la vigilància de mercat a Catalunya

- **Persona consumidora i usuària** : persona física o jurídica que actua en el marc d'una relació de consum en un àmbit aliè a una activitat empresarial o professional
- **Empresari o empresària**: qualsevol persona física o jurídica, pública o privada, que, en l'acompliment d'un negoci, un ofici o una professió, comercialitza béns o serveis o, de qualsevol altra manera, actua en el marc de la seva activitat empresarial o professional.
- **Relació de consum**: qualsevol relació entre empreses, intermediaris o l'Administració actuant com a proveïdora de béns o serveis als consumidors.

□ Revisió del Nou Enfocament: Nou Marc Legislatiu (2008)

- REGLAMENT (CE) **764/2008** pel que s'estableixen procediments relatius a l'aplicació de determinades normes tècniques nacionals als productes comercialitzats legalment en un altre Estat membre i es deroga la Decisió 3052/95/CE “**Reconeixement mutu**”
- REGLAMENT (CE) **765/2008** pel que s'estableixen els requisits d'acreditació i vigilància del mercat relatius a la comercialització dels productes i pel que es deroga el Reglament (CEE) no 339/93 “**Vigilància del mercat**”
- DECISIÓ **768/2008/CE** sobre un marc comú per a la comercialització dels productes i pel que es deroga la Decisió 93/465/CEE del Consell “**Harmonització**”

SEGURETAT DE PRODUCTES: MARC LEGAL UE i ESTAT

- Directiva 2001/95/CE relativa a la seguretat general dels productes.
- Reial Decret 1801/2003 sobre seguretat general dels productes.
- Reial Decret 330/2008 pel que s'adopten mesures a la importació de determinats productes respecte a les normes aplicables en matèria de seguretat de productes.
- Ordre PRE/35/2010 per la que es modifica la llista de productes del Reial Decret 330/2008

- **Garantir que els productes posats al mercat siguin segurs**
 - **Obligació subsidiària** a l'obligació dels operadors econòmics: si fracasen, l'Administració ha de complir l'obligació de seguretat general. Amb aquesta finalitat ha de:
 - **Designar o establir les autoritats responsables**
 - dotar-les de competències
 - procurar que colaboren entre sí
 - proporcionar mitjans adients
 - informar la Comissió qui són
 - **Asegurar-se de que las autoritats utilitzan els seus poders**
 - **Les autoritats han d'actuar en cas de productes insegurs en el mercat, no tenen altra opció**

- **Establir plans de vigilància del mercat**
 - Sectorials o
 - Generals (NML)

- **Organitzar les inspeccions i els controls dels productes**
 - Assajar productes als laboratoris
 - Realitzar avaluacions del risc dels productes assajats:
 - Segons les directrius d'avaluació del risc (Directrius 2010/15/UE)
 - Determinar si el producte és:
 - Segur : **no acció**,
 - Insegur (risc no greu) o insegur (risc greu): **obligació d'adoptar mesures**

- **Mesures que han d' adoptar-se contra els productes que representen un risc (no greu i greu)**
 - Col·locació d'advertències als productes
 - Establiment de condicions prèvies a la comercialització dels productes
 - Advertències als consumidors
 - Prohibició temporal de comercialització
 - Prohibició de comercialització (i les mesures complementàries per a garantir el compliment d'aquesta prohibició)
 - Retirada (i alerta als consumidors)
 - Recuperació de mans dels consumidors (i destrucció)

■ **Mesures: retirades y recuperacions**

Les autoritats de vigilància del mercat ordenen per un acte administratiu als operadors econòmics a retirar i/o recuperar el producte insegur (importància de la traçabilitat: si no es pot trobar l'operador responsable, és difícil fer una retirada i/o recuperació)

➤ **Retirada**

- Tota mesura destinada a impedir la distribució i l'exposició d'un producte insegur així com la seva oferta al consumidor
- Alerta als consumidors

➤ **Recuperació**

- Tota mesura destinada a recuperar un producte insegur que el productor o el distribuïdor hagi subministrat o posat a disposició del consumidor
- Destrucció (si el producte és de gran valor, no sempre és adient)

- **Seguiment de les mesures adoptades de vigilància del mercat**
 - **Notificar al RAPEX, si compleixen els criteris de la notificació**
 - **Informar al públic sobre los productes insegurs**
 - Identificació del producte, naturalesa del risc i les mesures adoptades
 - **Permetre als consumidors presentar denúncies**
 - **Avaluar l'eficàcia de la vigilància del mercat**
 - Monitoritzar vigilància del mercat.
 - Seguiment dels coneixements científics y tècnics
 - Revisar periòdicament el funcionament de la vigilància del mercat
 - **Establir plans de vigilància del mercat, realitzar inspeccions i controls dels productes**

■ Principis de l'aplicació de vigilància del mercat

➤ No discriminació

- Entre els productes: nacional, altres països de la UE o de tercers països.
- Entre els operadors econòmics: mesures aplicables als fabricants, importadors, distribuïdors i altres agents implicats.

➤ Proporcionalitat

- Realització de les proves i l'aplicació correcta de l'avaluació del risc.

➤ Subsidiarietat

- Les autoritats ordenen mesures solament si els operadors econòmics fracassen.
- Les recuperacions són l'últim recurs, és a dir, si altres mesures no són suficients per garantir la seguretat.

➤ Principi de precaució

- Les funcions generals en l'àmbit del consum són la vigilància, el control, la investigació i la inspecció dels béns i serveis amb la finalitat de garantir els drets de les persones consumidores.

- Es porten a terme **d'ofici** per mitjà dels mecanismes següents:
 - **Pròpia iniciativa** del personal inspector.
 - **Ordre superior** motivada.
 - **Denúncies** administratives consumidors/empreses i organitzacions consumidors/empresarials.
 - **Campanyes** programades d'inspecció i control.
 - **Comunicacions** provinents d'altres Administracions Públiques.
 - **Alertes** de productes insegurs.

- Les persones consumidores, de manera individual o per mitjà de les organitzacions que les representen, **tenen el dret de formular i presentar denúncies** als organismes administratius competents en matèria de consum.
- Per mitjà de la **denúncia** es **comuniquen** a l'administració competent en matèria de protecció de les persones consumidores **uns fets, circumstàncies o esdeveniments que poden vulnerar la normativa de consum.**

- Tenen com objectiu comprovar l'adequació normativa d'aquells sectors de **productes o serveis** que es consideren **d'acció prioritària** - més denúncies, nova normativa, nous productes o serveis, **col·lectius específics o especialment protegits...**- i d'aquesta manera, incidir de manera més selectiva en la protecció de les persones consumidores.
- **Són col·lectius especialment protegits: els infants i els adolescents**, les persones grans, les persones malaltes, les persones amb discapacitats i qualsevol altre col·lectiu en situació d'inferioritat o indefensió especials.

- **Els sectors o grups de productes** controlats es programen i varien periòdicament
- La **Inspecció de consum** fa preses de mostres reglamentàries de productes al mercat per a la seva venda al públic.
- Els **Laboratoris acreditats** analitzen els productes:
 - Etiquetatge: informació al consumidor
 - Composició: aspectes de qualitat i seguretat
- En cas **d'incompliment normatiu**:
 - Advertència.
 - Requeriment d'adequació normativa
 - Sanció administrativa: multa a l'empresa responsable
 - Retirada del mercat, comís i destrucció de la mercaderia

CAMPANYES PRODUCTES NO ALIMENTARIS 2012

- **JOGUINES NENS MENORS DE 36 MESOS:**

Control dels requisits d'etiquetatge i seguretat d'aquest tipus de joguines: MOSSEGADORS, PELUIXOS, PUZZLES DE TERRA, JOGUINES D'ACTIVITAT, ARRASTRE, PER FER SOROLL

- **ETIQUETATGE ENERGÈTIC:**

Control de les condicions d'etiquetatge pel que fa al consum o eficiència energètica dels aparells: REFRIGERADORS, RENTADORES I RENTAVAIXELLES, tant pel que fa a la informació que facilita el fabricant com pel que fa a la informació del punt de venda

- **MATERIAL ELÈCTRIC:**

Control dels requisits d'etiquetatge i marcat i dels requisits de seguretat de determinat material elèctric d'ús domèstic :
LLUMS NOCTURNES, ADAPTADORS DE VIATGE, CARREGADORS DE MÒBIL, PERLLONGADORS ENROTLLACABLES, LLUMINÀRIES PER A NENS

CAMPANYA CONTROL SISTEMÀTIC PRODUCTES NO ALIMENTARIS

- El control es porta a terme de manera sistemàtica anualment mitjançant la presa de mostres limitada de diferents grups de productes de baix preu, nova aparició ...i la posterior anàlisi en laboratoris acreditats per tal de controlar els paràmetres de seguretat i d'etiquetatge.
- Els sectors o grups de productes objecte de control sistemàtic són diversos i varien periòdicament per tal d'obtenir un control efectiu dels sectors i, si escau, adoptar les mesures de correcció com ara la retirada del mercat dels productes que comporten un risc greu per a la salut i seguretat de les persones consumidores.

CAMPANYA CONTROL SISTEMÀTIC PRODUCTES ALIMENTARIS (I)



JOGUINES NENS MÉS 36 MESOS

MAGNÈTIQUES,
NINES *MONSTER HIGH*,
DISFRESSES (PERRUQUES I BARBES),
PATINETS I PATINETS SURF, DIANES I VENTOSES, PROJECTILS,
SET COSMÈTIC MAQUILLATGE

PUERICULTURA

TRONES PER COL•LOCAR DINTRE DE LA CADIRA,
TRONES PER ENGANXAR A LA TAULA
VAIXELLES INFANTILS: PLATS I COBERTS
XUMETS

PETITS ELECTRODOMESTICS

DEPILADORES D'ARRENCAR PÈL, PLANXES DE CABELL, ASSECADORS,
ALLISADORS DE CABELL, ARRISSADORS DE CABELL, VENTILADORS,
RESPALLS DE DENTS ELÈCTRICS, CAFETERES NO ELÈCTRIQUES, ...

CAMPANYA CONTROL SISTEMÀTIC PRODUCTES ALIMENTARIS (II)



EPIS

GUANTS PER A JARDINERIA I BRICOLATGE
CASCS, GENOLLERES, COLZERES PER A BICICLETES I PATINETS
AJUTS A LA FLOTACIÓ (*MANGUITOS*)

TÈXTIL ADULT

PECES DE VESTIR: PIJAMES, BRUSES, CAMISES A BAZARS I TOT A 0,60
EUROS

TÈXTIL INFANTIL

PER A MENORS DE 36 MESOS AMB PECES PETITES: CAPUTXES,
CORDONS, TANCAMENTS.

CALÇAT ESPORTIU

PINTURES

MATERIAL EN CONTACTE AMB ALIMENTS

POLIMÈRICS (PLÀSTICS): PAPER FILM, MOTLLES DE SILICONA
NO POLIMÈRICS: TERMOS...

21 NO POLIMÈRICS: PAPER ALUMINI,,,

COMUNICACIONS SOIVRE NO CONFORMITATS SUBSANABLES

- **Controls previs dels SOIVRE a la importació** procedents de països tercers dels productes de l'annex a l'Ordre PRE 735/2010.
- **Es detecten irregularitats que poden ser arranjades** abans de la seva posada al mercat interior i l'importador accepta subsanar-les: exemple etiquetatge del producte
- **Compromís de subsanació de l'importador** davant d'una no conformitat subsanable emesa pel SOIVRE en aplicació del procediment del RD 330/2008
- **Escrit de conformitat del producte** que presenta l'importador a la Inspecció de Consum de la CA corresponent que podrà:
 - **Realitzar la corresponent visita d'inspecció.**
 - **Sol·licitar una còpia de l'etiqueta o una mostra del producte.**
 - **Autoritzar la comercialització sota la responsabilitat de la declaració realitzada pel operador econòmic**

COMUNICACIONS SOIVRE NO CONFORMITATS SUBSANABLES

- **La Inspecció podrà requerir** al responsable de la mercaderia dades o declaracions que consideri sobre l'escrit de comunicació de subsanació

- La Inspecció, un cop **examinada la mercaderia** i/o els documents remesos, podrà:
 - No donar la conformitat del producte per:
 - No haver-lo subsanat o no haver-ho fet correctament
 - Detectar nous incompliments
 - Notificació d'una **alerta de producte insegur (REBUIG)**

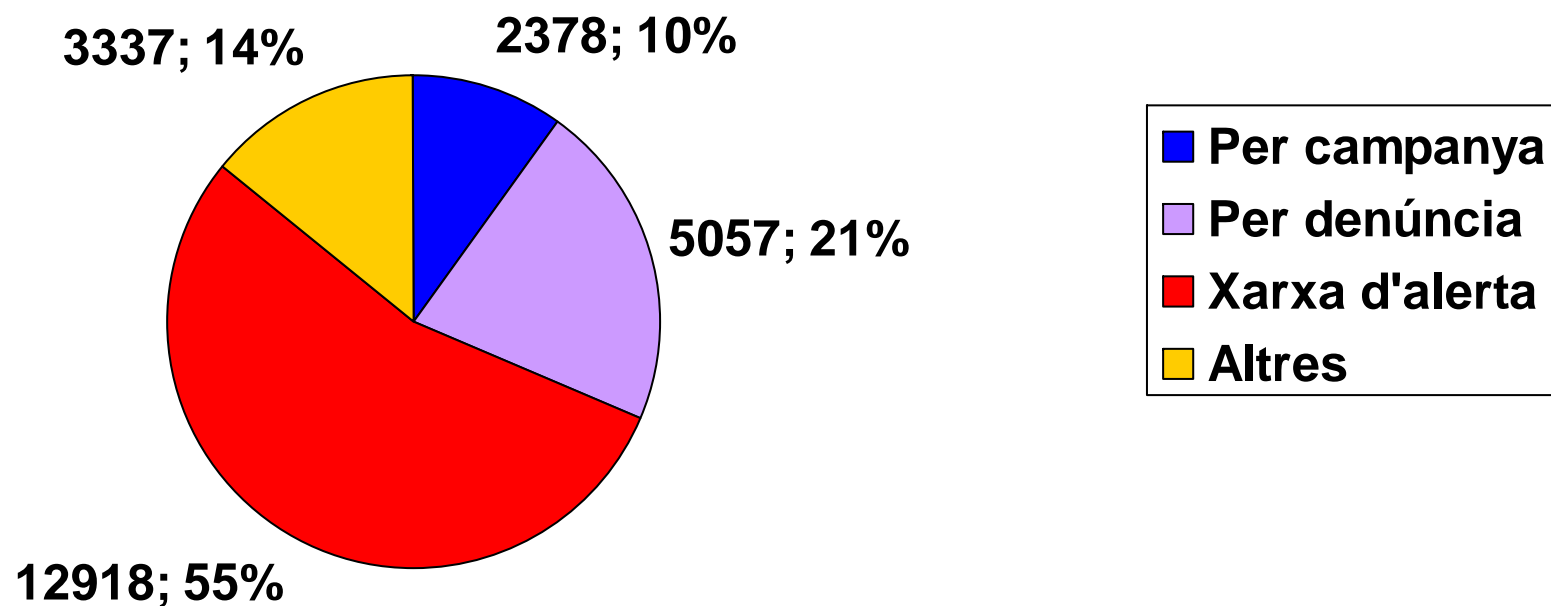
 - Donar la conformitat per escrit o mitjançant la visita d'inspecció.

ACTUACIONS INSPECTORES

Total: 23.690 actuacions inspectores



9,29 % amb relació al 2010 (26.117)



SISTEMA COMUNITARI D'INTERCANVI RÀPID D'INFORMACIÓ (SIRI-RAPEX)



MECANISME: transmissió d' informació (ALERTA) integrada a nivell europeu entre totes les autoritats competents de mesures adoptades pel que fa a productes que poden generar un risc, coneguda com XARXA D'ALERTA-SIRI (Espanya) RAPEX (UE)

- Directiva 2001/95, de seguretat general de productes
Transposada pel
- Reial Decret 1801/2003, sobre seguretat general dels productes
- Directrius per a la gestió del RAPEX, Decisió 2010/15/UE

OBJECTIU: intercanvi ràpid d' informació entre els EEMM y la Comissió en presència d'un producte que representa un risc greu.

ÀMBIT: tots els productes destinats als consumidors o que aquests utilitzen (llevat dels productes farmacèutics, sanitaris, alimentaris).

SISTEMA COMUNITARI DE INTERCANVI RÀPID D'INFORMACIÓ (SIRI-RAPEX)

ACTIVACIÓ: s'endega quan un Estat adopta mesures que impedeixen la comercialització d'un producte per l'alt risc que presenta.

FUNCIONAMENT: es realitza a través dels punts de contacte, 1 per cada Estat en l'àmbit comunitari, 1 per cada Comunitat Autònoma en l'àmbit nacional. Funciona segons uns procediments establerts.

PERILLS QUE ES NOTIFIQUEN: tots els riscos per a la salut o seguretat física de les persones (no els econòmics, ni mentals, ...)

OBJECTE DE NOTIFICACIÓ

- Productes que poden generar un risc i podrien comercialitzar-se en un altre país (CA).
- Productes que només es comercialitzen en un país (CA), però suposen riscos nous, o son productes nous.
- Mesures voluntàries (empresaris).
- Rebuigs del SOIVRE o de les Duanes.

AUTORITAS DEL SISTEMA DE INTERCANVI RÀPID D'INFORMACIÓ (SIRI-RAPEX)

UNIÓ EUROPEA

- Les determinades per cada Estat Membre
- La Comissió (DGSANCO) per a mesures d'àmbit comunitari. Decisions de urgència.

ESPAÑA

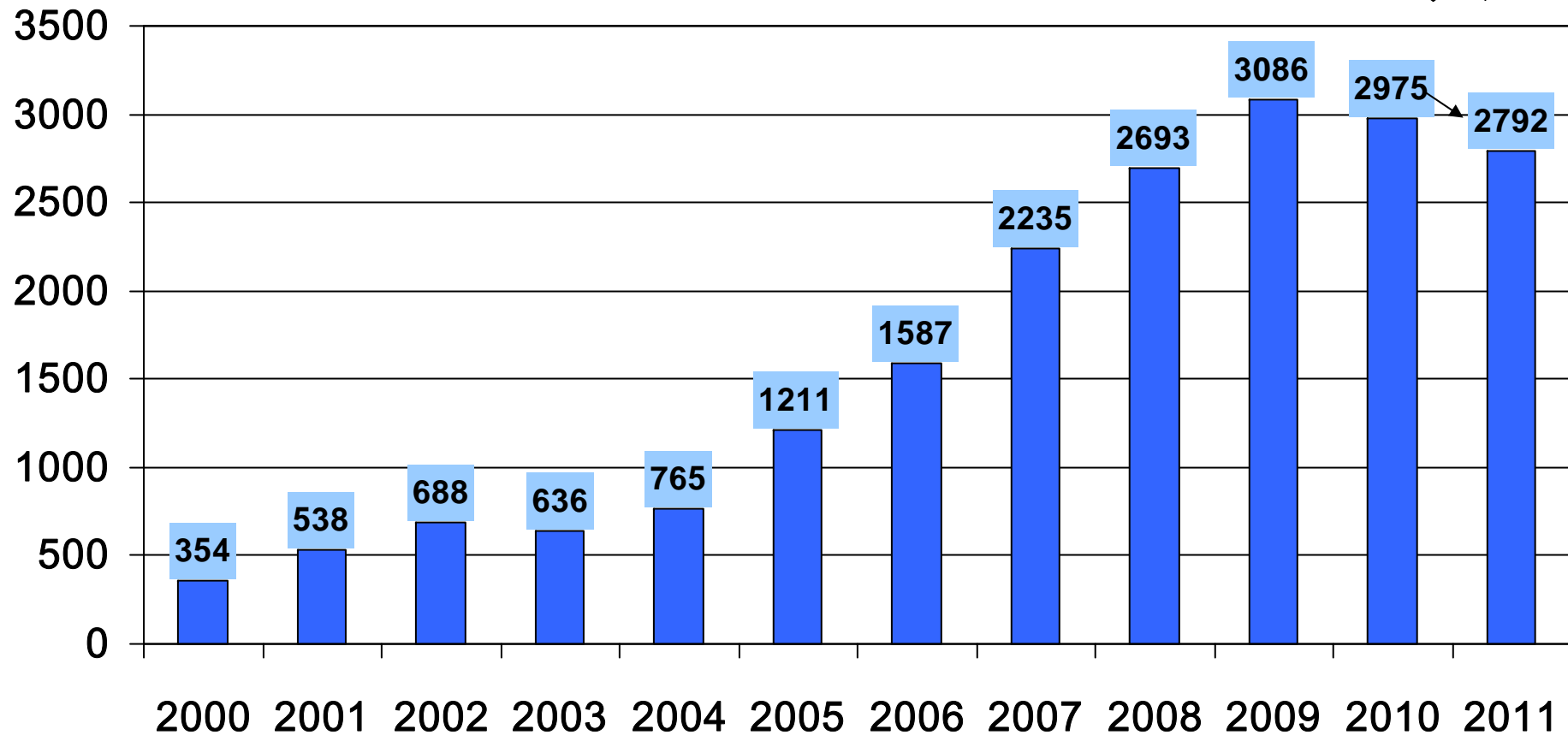
- Les designades per les Comunitats Autònomes
- Les Corporacions locals, en l'àmbit de les seves competències
- El *Ministerio de Sanidad y Consumo* (INC)
 - Casos excepcionals que requereixin una decisió unitària de l'Estat
 - Davant divergències de les CA
 - A requeriment de la CE

EVOLUCIÓ PRODUCTES ALERTATS 2011



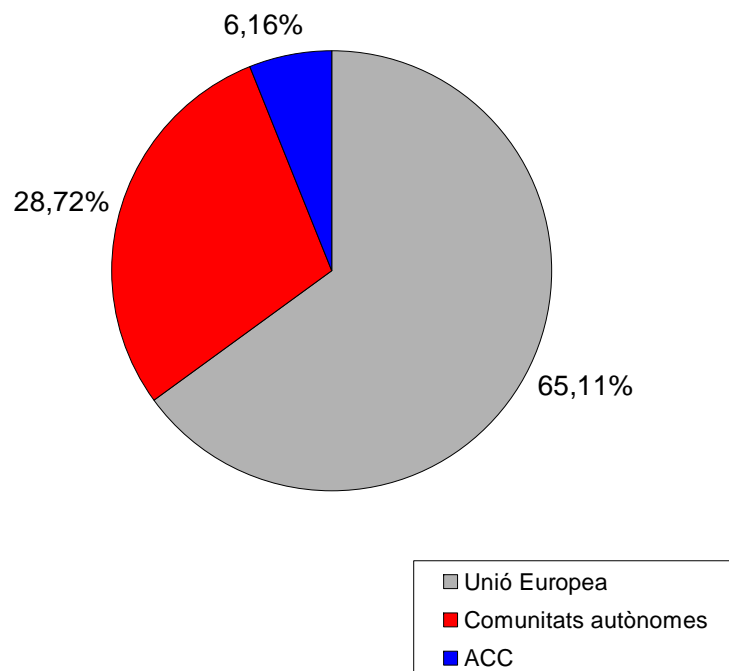
agència catalana
del consum

↓ 6,15%

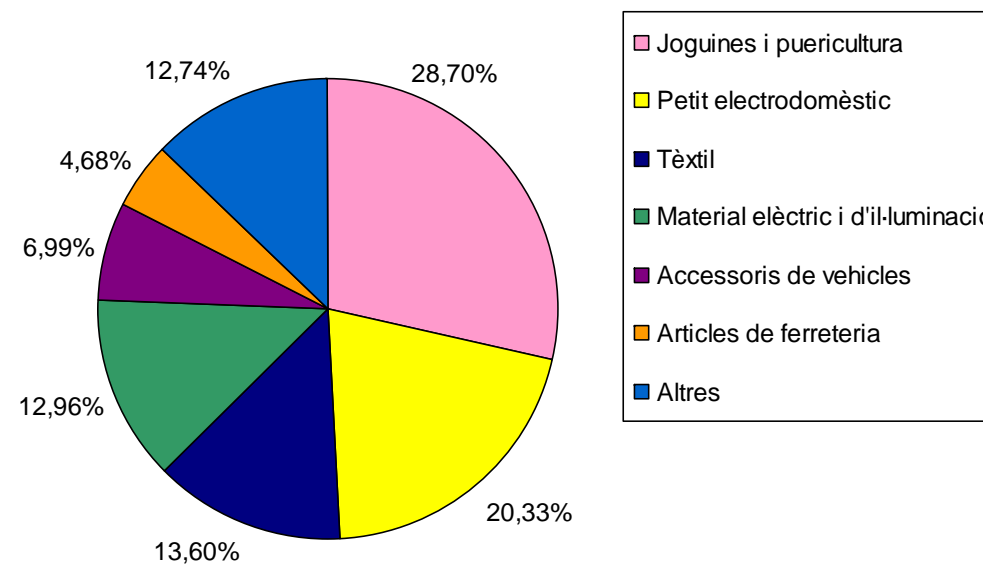


ALERTES. ORIGEN I TIPUS DE PRODUCTE 2011

Per origen 2011 (Total 2.792)

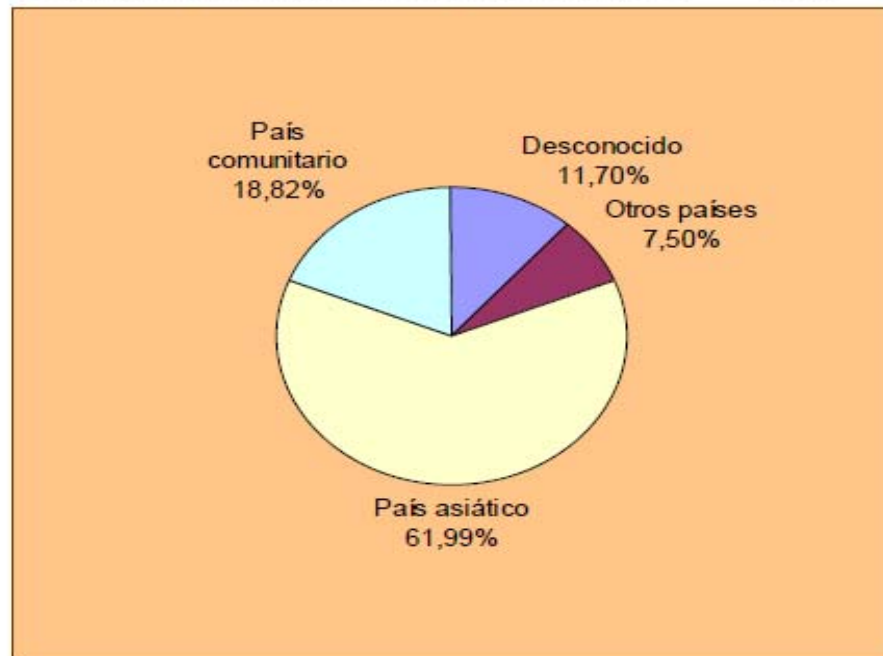


Per tipus de producte 2011

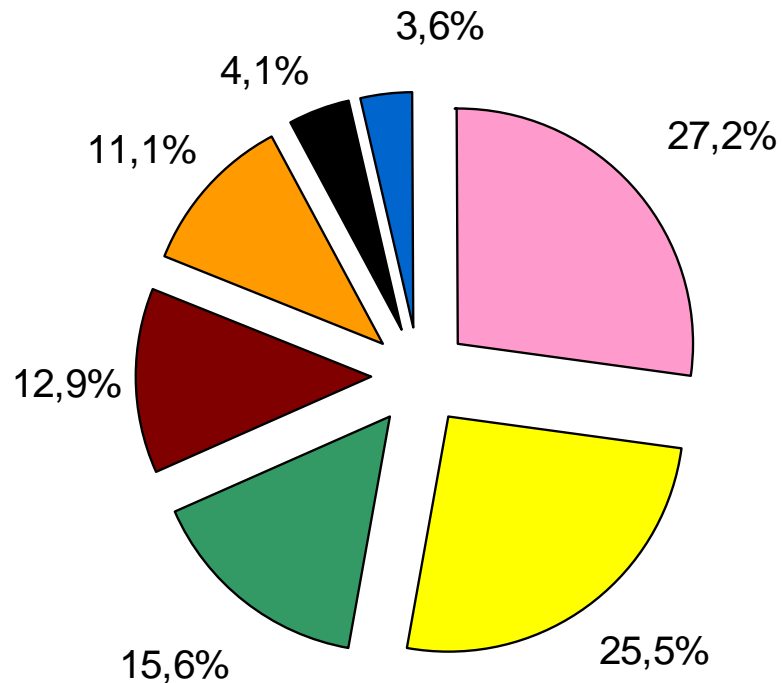


ORIGEN DELS PRODUCTES ALERTATS 2011

ORIGEN DE LOS PRODUCTOS ALERTADOS - 2011



PRODUCTES RETIRATS DEL MERCAT 2011

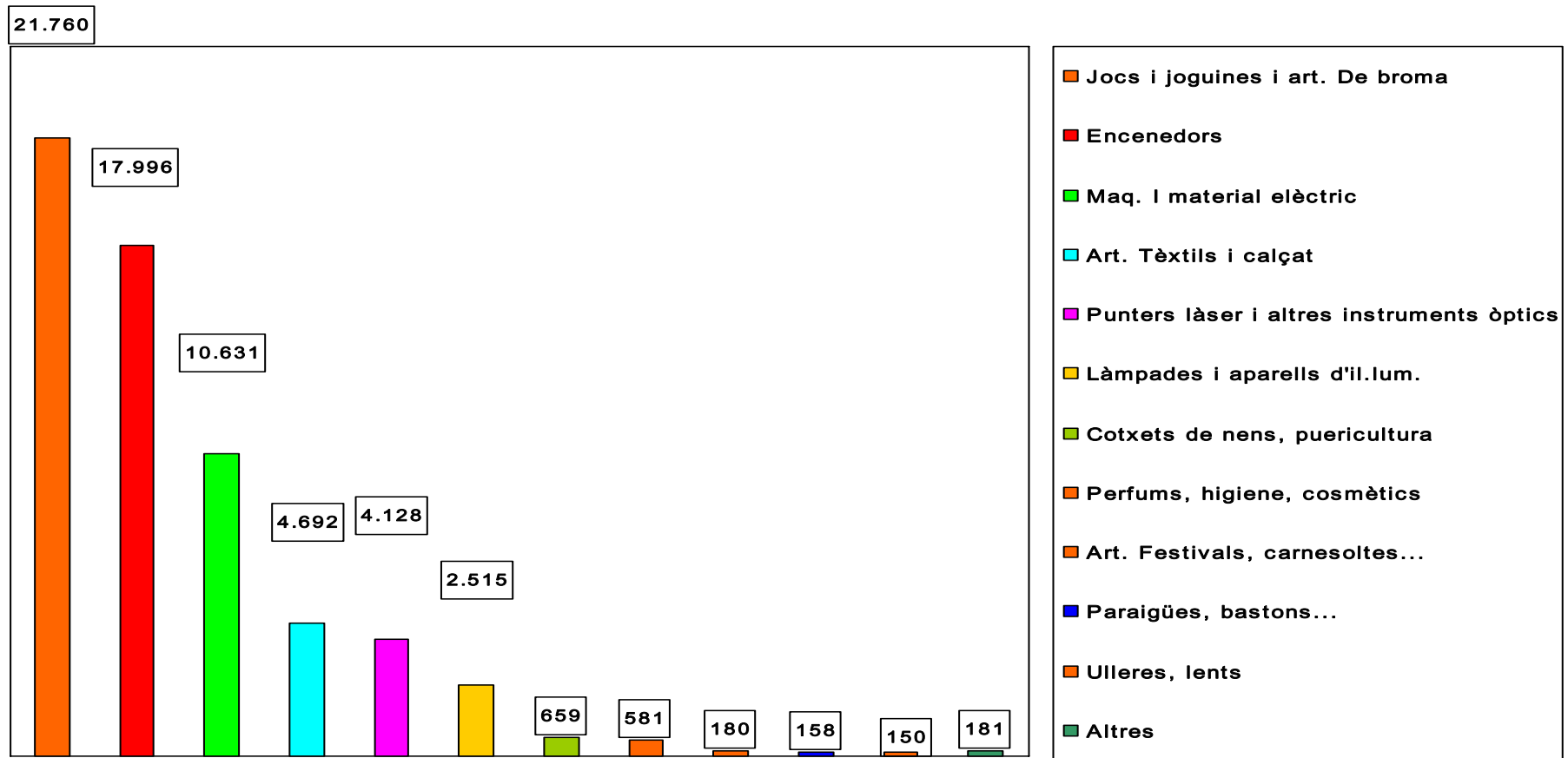


- Maquinària i material elèctric
- Jocs i joguines
- Petits electrodomèstics
- Làmpades i aparells d'il·luminació
- Encenedors
- Cotxets de nens, puericultura
- Altres

Total productes retirats: 71.110

PRODUCTES DESTRUÏTS 2011

Total: 63.631



www.consum.cat

Sebastià Vallès i Batlle
Cap del Servei d'Inspecció i Control de Mercat
Barcelona, 13 de juliol de 2012